

La rialla roja

LEONID ANDRÉIEV

Traducció de Jaume Creus

La rialla roja

DISTORSIONS
núm. 86

Leonid Andréiev

LA RIALLA ROJA

FRAGMENTS D'UN MANUSCRIT TROBAT

Traducció de Jaume Creus

Ed. Males Herbes
2021

Primera edició: novembre 2021

© de la traducció, Jaume Creus

© d'aquesta edició, Editorial Males Herbes S.C.P

Guilleries, 26, 1 - 2

08012 Barcelona

www.editorialmalesherbes.com

ISBN: 978-84-125144-4-5

Producció de l'ePub: booqlab

Disseny i maquetació: Eduard Vila

Correcció: Helena Castells Savall

Sota les sancions establertes per les lleis, queden rigorosament prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic o electrònic, actual o futur —incloent-hi les fotocòpies i la difusió a través d'internet— i la distribució d'exemplars d'aquesta edició mitjançant lloguer o préstec públics.

PRIMERA PART

Fragment 1

...folia i horror.

Vaig sentir això per primera vegada quan anàvem pel camí d'Ensk, durant deu hores ininterrompudes, sense detenir-nos, sense reduir la marxa ni recollir els caiguts, abandonats a la mercè de l'enemic que, movent-se darrere nostre en una densa massa compacta, al cap de tres o quatre hores esborraria les petjades dels nostres peus amb els seus. Feia una calor sufocant. No sé quants graus devien ser: quaranta, cinquanta o més; tan sols sé que era constant, desesperadament igual i intensa. El sol era tan enorme, tan ardent i terrible, que era com si la Terra se li hagués acostat massa i hagués de consumir-se immediatament enmig d'aquell foc implacable. I els ulls no hi veien. Les petites i contretes pupil·les, petites com llavors de rosella, cercaven inútilment l'ombra sota la protecció de les parpelles tancades: el sol travessava la prima membrana i penetrava al turmentat cervell amb una llum sangonosa. Malgrat tot, era molt millor això, i durant una bona estona, potser unes quantes hores, vaig estar caminant amb els ulls tancats, sentint com al meu voltant es movia la tropa: el pesant i desigual trepig de peus i peülles, el grinyolar de rodes de ferro que esclafaven la grava, el feixuc i entretallat alenar o el sec esclafit dels llavis. Però no vaig sentir ni una sola paraula. Tothom callava, com si el que es desplaçava fos un exèrcit de muts, i quan algú queia, ho feia en silenci, i els altres s'entrebancaven amb el seu cos, queien i s'aixecaven en silenci i, sense donar-hi una ullada, continuaven endavant, com si a part de muts també fossin sords i cecs. Jo mateix vaig entrebancar-me i caure alguns cops, i llavors involuntàriament obria els ulls, i el que veia em semblava una cruel ficció, el deliri aclaparador d'una terra embogida.

L'aire rescalfat tremolava, i sense fer soroll, com disposades a fondre's, tremolaven les pedres; i les llunyanes fileres de gent que omplia el camí, canons i cavalls, se separaven de la terra i sense fer soroll belluguejaven com gelatina, com si no fossin éssers vius, sinó un exèrcit d'ombres descarnades. Un sol enorme, proper i terrible encenia en el canó de cada fusell, en cada peça de metall, milers de petits sols enlluernadors que per totes bandes, pels costats o per sota, s'introduïen als ulls com foc incandescent i aguts com puntes de baionetes roents. A més, la calor eixuta, abrusadora penetrava dins mateix del cos, als ossos, al cervell, i a voltes semblava que damunt de les espatlles es balancejava no pas un cap, sinó una mena de bola insòlita, pesant i lleu alhora, aliena i terrible.

I llavors... llavors, de cop, vaig recordar casa meva: el raconet de l'habitació, empaperat de blau, i la polsegosa i intacta gerra a la meva tauleta... la meva tauleta de nit, amb una pota més curta que les altres dues, sota la qual havia col·locat un tros de paper doblegat. I a l'estança contigua, però sense veure'ls, era com si hi hagués la meva dona amb el nostre fill. Si hagués pogut cridar, hauria cridat, tan extraordinària resultava aquella imatge senzilla i calma, aquell tros empaperat de blau i la gerreta polsegosa i intacta.

Sé que em vaig aturar, tot alçant els braços, però el de darrere meu em va donar una empenta; jo de seguida vaig reprendre la marxa cap endavant, apartant la gentada, afanyant-me cap a algun lloc, sense sentir ni calor ni fatiga. Vaig caminar així molta estona, entre inacabables i silencioses fileres, amb clatells vermells, abrusats, al davant, gairebé tocant sense forces les guarnides baionetes ardents, fins que pensar en el que estava fent i cap on anava tan apressat em va aturar de cop. Amb la mateixa pressa em vaig girar cap a un costat, vaig travessar un espai lliure, vaig escalar una mena de talús i, preocupat, em vaig asseure en una pedra, com si aquella pedra aspra i calenta fos l'objectiu de tots els meus anhels.

I aleshores, per primera vegada, me'n vaig adonar. Vaig veure clarament que aquella gent que caminava en silenci sota l'esclat del